

AVROTROS en Het Concertgebouw presenteren

Het Zondagochtend Concert

3 september 2023 - Grote Zaal - 11.00 uur

Voorprogramma in de Spiegelzaal om 10.00 uur

Het Zondagochtend Concert 30 jaar!

philharmonie zuidnederland

Duncan Ward, dirigent

Esther Yoo, viool

Aleksandr Glazoenov

1865-1936

Vioolconcert in a, op. 82

Moderato

Andante sostenuto - Tempo primo

Allegro

Antonín Dvořák

1841-1904

Symfonie nr. 8 in G, op. 88

Allegro con brio

Adagio

Allegretto grazioso

Allegro, ma non troppo

ONTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open. U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer.

Lees bijvoorbeeld het interview met AVROTROS-presentator Hans van den Boom over 30 jaar Het Zondagochtend Concert op concertgebouw.nl/van-den-boom.

Verwacht in Het Zondagochtend Concert

10 sep - Grote Zaal

Gergely Madaras dirigeert Berlioz' *Symphonie fantastique*

17 sep - Grote Zaal

Karina Canellakis dirigeert *De klokken* van Rachmaninoff

24 sep - Grote Zaal

Italiaanse operaochtend met wereldster Pretty Yende

1 okt - Kleine Zaal

Bachs *Brandenburgs concert nr. 5* en Schumanns *Pianokwintet*

Zien we u binnenkort weer terug op zondagochtend?

De volledige concertagenda vindt u op concertgebouw.nl/zondag.

Deel uw zondagochtendgevoel op X (Twitter) #hetzondagochtendgevoel.

Het voorprogramma **Spiegelzaal** en **Het Zondagochtend Concert** worden elke week door AVROTROS rechtstreeks uitgezonden op NPO Klassiek.

In de jaren 1903 en 1904, toen hij zijn *Vioolconcert in a* componeerde, had Aleksandr Glazoenov al een grote naam opgebouwd in zijn vaderland Rusland. De jonge Igor Stravinsky herinnerde zich dat iedereen onder de indruk was van 'het gemak en de zekerheid van zijn handschrift' en 'het verbazingwekkende meesterschap van deze kunstenaar'. In 1905 zou Glazoenov benoemd worden tot directeur van het Conservatorium van Sint-Petersburg en diverse jonge collega's op weg helpen. Het *Vioolconcert* werd een van zijn populairste werken. In het concert presenteert hij zich voortdurend als een hartstochtelijk en melancholiek melodicus en een kleurrijk instrumentator. De verschillende delen van het werk gaan zonder onderbreking in elkaar over. In het lyrische openingsdeel is ook een langzaam (tweede) deel verwerkt. Het derde deel is opgewekt en dansant.

Niesbui

Glazoenov droeg zijn *Vioolconcert* op aan de beroemde Hongaarse violist Leopold Auer. 'Ik werd getroffen door de handigheid waarmee Auer het zeer moeilijke concert van blad speelde, terwijl hij me verzekerde dat de solopartij niet bijzonder ingewikkeld was', aldus de componist. 'Pas later toen hij zich

intensiever met het werk ging bezighouden, kwam Auer tot de ontdekking hoe virtuoos-moeilijk het is.' Bij de première, met Auer als solist, dirigeerde Glazoenov zelf, ook al was hij bevangen door de griep en kon hij ternauwernood een niesbui onderdrukken. De eerste uitvoering vond plaats in een onrustige periode in Rusland; op de première dag 17 februari 1905 werd in Moskou een belangrijke grootvorst vermoord.

Gepolijste toon

De solopartij horen we vandaag vertolkt door de Amerikaanse violist Esther Yoo, die al eerder hoge ogen gooide met het werk. 'Haar slanke, gepolijste toon was volledig in overeenstemming met de rapsodische lyriek van Glazoenovs *Vioolconcert*', constateerde de Amerikaanse pers toen. Yoo is de jongste prijswinnaar ooit van de International Sibelius Competition en de Koningin Elisabethwedstrijd. Op de bok vandaag staat de Britse dirigent Duncan Ward, sinds twee jaar chef-dirigent van de philharmonie zuidnederland. Hij dirigeert deze ochtend ook de *Achtste symfonie* van Antonín Dvořák. Met dit werk blijven we in Oost-Europa, in Bohemen om precies te zijn.

Levensvreugde

We schrijven 1889. Het leven lachte Dvořák toe: in de zomer van dat jaar kreeg hij van de Oostenrijkse keizer Frans Josef de Orde van de IJzeren Kroon uitgereikt en aan inspiratie had hij geen gebrek. 'Mijn hoofd zit vol ideeën – als een mens dat eens allemaal direct zou kunnen opschrijven! (...) Het gaat boven verwachting gemakkelijk en de melodieën vliegen zomaar op me af.' In zijn door prachtige natuur omringde zomerhuis in Vysoká voltooide Dvořák in het najaar zijn nieuwe symfonie. Na zijn gepassioneerde, donkere *Zevende symfonie* is de *Achtste* licht en vol levensvreugde, en lijkt de componist op zonnige wijze de prachtige Boheemse natuur om hem heen klank te hebben gegeven. Naar eigen zeggen trachtte Dvořák in het idyllische werk zijn ideeën 'op een andere wijze gestalte te geven dan in de gebruikelijke vormen'. De traditionele symfonische mallen zijn dit keer zeker nog op de achtergrond aanwezig, maar ze worden door de componist inderdaad met een dichtertelijke vrijheid gevuld.

Kasteel

Opvallend in het eerste deel is het inleidende thema dat als een soort wegwijzer in het klanklandschap staat

opgesteld en het begin markeert van verschillende onderdelen. Net als in het eerste deel krijgen we in het Adagio prachtige panorama's van het Tsjechische platteland te zien. Dvořák's biograaf Otakar Šourek dacht bij dit deel aan 'een oud kasteel in verschillende facetten, trots en melancholiek. Het tweede thema is als een nobele ridder die een liefdeslied zingt voor zijn vrouw.' Het derde deel, een scherzo, waarin de componist wisselt tussen mineur ('treurig') en majeur ('vrolijk'), doet denken aan een wals. Na de inleidende trompetfanfare varieert Dvořák in de finale op een aanstekelijke wijze een folkloristisch aandoend thema.

'Engelse symfonie'

De *Achtste* oogstte al vroeg veel bijval, niet in de laatste plaats in Engeland waar Dvořák de symfonie zelf uitvoerde én liet uitgeven vanwege een meningsverschil met zijn eigen uitgever. De succesvolle symfonie wordt sindsdien daarom ook wel Dvořák's 'Engelse' symfonie genoemd. Met deze energieke en bruisende symfonie is de feestelijke opening van het dertigste seizoen van Het Zondagochtend Concert een feit!

Dirk Luijmes